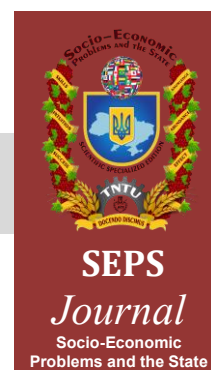

ISSN 2223-3822

Levytskiy, V., Radynskyy, S., Matiichuk, L. & Radynska, S. (2025) Historical essays and the contemporary context of digitalization of economic processes in Ukraine and the world. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 32, no. 1, pp. 20-29. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf>

SEPS

Journal

Socio-Economic
Problems and the State

ІСТОРИЧНІ НАРИСИ ТА СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

**Віталій
ЛЕВИЦЬКИЙ**

Міжнародний економіко-
гуманітарний університет
імені Степана Дем'янчука
вул. Степана Дем'янчука, 4,
м. Рівне, 33000, Україна
e-mail: levior@ukr.net
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

**Сергій
РАДИНСЬКИЙ**

Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
e-mail: srv2011@ukr.net
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

**Любомир
МАТІЙЧУК**

e-mail: mlpstat@gmail.com
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0001-6701-4683>

**Софія
РАДИНСЬКА**

Університет інформаційних
технологій та менеджменту
м. Жешув
вул. Сухарського 2., м. Жешув,
35-225, Польща
e-mail:
radynskasofiya2017@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6870-4914>

Article history:

Received: February
1st Revision: March
Accepted: April

JEL classification:

O33
D83

UDC:

338.242

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd2025.01.020>

Анотація: У статті розглянуто історичні, теоретико-методологічні та концептуальні засади становлення та розвитку цифровізації економічних процесів в Україні та світі. Комплексно досліджено понятійно-категоріальний апарат цифровізації економічних процесів, представлено методологічні підходи аналізу цифрової економіки. Здійснено наукове дослідження українських та зарубіжних концепцій формування і розвитку сучасного цифрового суспільства: цифрового менеджменту і цифрової економіки, котрі розвиваються в умовах здійснення технологічних змін та використання інноваційних цифрових технологій. Розглянуто засади розвитку цифрового суспільства, що розвивається завдяки штучного інтелекту, впровадженню робототехніки, інтернету речей (IoT), хмарних технологій та великих даних.

Статтю акцентовано на філософію розвитку цифровізації креативного суспільства та її вплив на економіку. Це погляд на історію та сучасність цифрової економіки. У статті розроблено практичні рекомендації на шляху діджиталізації економіки, які дозволяють використовувати усі можливості, що їх надає сучасний світ.

Розкрито ключові аспекти цифровізації економіки України в умовах світової інтеграції з позиції практичного аспекту. Встановлено, що у під час переходу економіки до цифровізації традиційні принципи ведення бізнесу та норми, визначені для інформаційних технологій, систем обліку та управління, маркетингових комплексів, зазнають кардинальних змін. Визначено, що цифровізація економіки оптимізує бізнес-процеси, створює нові продукти та послуги, економить ресурси завдяки економії на персоналі, автоматизації та роботизації бізнес-процесів.

Досліджено, що цифровізація значною мірою сприяє розвитку світового цифрового банкінгу. Основні тенденції трансформації світової фінансової системи в умовах глобальної цифровізації включають впровадження цифрових валют центральних банків, визначення правового статусу та особливостей регулювання операцій з криптовалютами на національному та міжнародному рівнях, а також застосування криптовалют і цифрових валют у міжнародних розрахунках.

Ключові слова: економіка, цифровізація, підприємництво, програма.

Левицький В., Радинський С., Матійчук Л., Радинська С. Історичні нариси та сучасний контекст цифровізації економічних процесів в Україні та світі. Соціально-економічні проблеми і держава. 2025. Вип. 1 (32). С. 20-29. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Перехід до нової моделі розвитку суспільства в умовах цифровізації економіки вимагає значних зусиль. Зважаючи на швидкий розвиток інформаційної економіки, більшість розвинутих країн почали звертати увагу на цифровізацію наприкінці 1990-х – на початку 2000-х рр., створювалися відповідні програми розвитку, інституції, активно впроваджувалися досягнення науки і техніки в бізнес-процеси, державне управління, соціальний розвиток. Держави, які не вчасно звернули увагу на технологічну, економічну, соціальну та інституційну складові подальшого розвитку в контексті цифровізації, змушені проводити надшвидкі системні трансформації, що торкаються усіх сфер.

Історична візія еволюції філософських ідей від гуманізму до «цифрової гуманітаристики» та «цифрової філософії» включає аналіз цифрових економічних наук, що сьогодні надзвичайно актуальні та не повністю самовизначені у соціально-економічній думці. Під «цифровою гуманітаристикою» розуміється міждисциплінарний напрямок у розвитку соціальних, економічних, гуманітарних наук, учасниками якого є нове покоління дослідників у цих сферах, що одночасно спроможні використовувати поняття, методи та технології програмного забезпечення, інформатики, гнучкого менеджменту у зв'язку з впливом цифрових технологій на розвиток економіки [2, с. 63–64].

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблематичні аспекти цифровізації української економіки досліджували багато науковців. Так, вчені А. Самойлович, О. Гарафонова, О. Попело, В. Маргасова, Ю. Лазаренко досліджували світовий досвід та українські реалії цифрової трансформації регіонів у контексті розвитку інформаційної економіки [1]. В. Воронкова висвітлювала проблематику теорії і практики філософії цифрової людини і цифрового суспільства [2]. Дослідники С. Башлай та І. Яремко розкрили питання цифровізації економіки України в умовах євроінтеграційних процесів [3]. Науковці В. Левицький, С. Радинський, А. Крупка вивчали сучасні підходи щодо використання цифрових технологій у підприємництві на основі дослідження правової бази [4]. Політику Уряду України щодо впровадження діджиталізації у всі сфери суспільного життя простежили К. Дідківська та В. Шепиленко [5]. Н. Подольчак, О. Білик, Я. Левицька досліджували цифрові технології як одну із значних складових нашого повсякденного життя та проаналізували сучасний стан цифровізації України за показниками щорічних міжнародних рейтингів [6]. А. Шевцова простежила розвиток цифрових технологій у контексті глобалізації економіки, який призвів до суттєвих змін, які визначили поетапний перехід від індустріальної до цифрової економіки [7].

Проблематика становлення цифрової економіки, сучасний її стан, перспективи розвитку досліджувалася такими зарубіжними вченими, як Б. Гейтс, Т. Мезенбург, В. Айзексон, С. Хантінгтон, Е. Тоффлер, Т. Тапскотт та інші.

Однак, варто зауважити, що питання цифровізації економіки України та світу, особливо з огляду на євроінтеграційні процеси є недостатньо вивченими та вимагають проведення більш ґрунтовних досліджень, зокрема щодо уваги до практичного аспекту.

3. Постановка завдання.

Завданнями дослідження є створення нових можливостей для бізнесу та освіти, що значно прискорить впровадження світового досвіду цифровізації, трансформуючи український бізнес-ландшафт, стимулюючи використання новітніх цифрових технологій для створення нових моделей електронного бізнесу, інтелекту електронного

бізнесу, вдосконалення моделей навчання для підвищення ефективності інноваційного та електронного навчання у контексті розвитку цифрової економіки як основи досягнення прогресу.

4. Виклад основного матеріалу.

Вважається, що цифрування почалося ще з розробки першої в історії двійкової системи Г. Лейбніцем 1679 р. У 1755 р. С. Джонсон продовжив досліджувати та пояснювати двійкову систему, як унікального методу обчислень. Дж. Буль у 1847 р. запровадив булеву алгебру (бінарну логіку), яка відіграла велику роль у відкритті математичної логіки й стала основою для цифрової логіки та використовується в оцифруванні донині. К. Шенноном застосував Булеву алгебру у телекомунікаційній галузі. В 1940 р. Дж. В. Атанасофф описав та згодом побудував цифрову обчислювальну машину разом з К. Беррі. В 1943 р. компанія Western Electric (США) відкрила першу цифрову технологію передачі голосу SIGSALY, яка використовувалася для таємного спілкування між союзниками під час Другої світової війни [7, с. 26].

Одним з перших філософію цифровізації спробував осмислити Жан Бодріяр, професор соціології в університеті Paris-Nanterre, який народився у 1929 р. у Реймсі, теоретик постмодернізму, який створив концепцію гіперреального світу медійного капіталізму. Він досліджував ідеї постмодернізму, у яких представлений проект гіперреального світу медійного капіталізму, в основі якого створення ірреальних «машинних процесів», «потоків», симулякрів, що розглядаються як стереотипи, примітивна матриця, що допомагають людині жити у вигаданому світі та служать образом віртуально-ірраціональної реальності, яка відображає певну правдоподібність до оригіналу. Ж. Бодрійяр описав постмодерн як «великий процес втрати сенсу», що призвів до руйнування історії та фіналізму, в якому оригінал уже не має сенсу, а перемагає модель копії. Цей проект світу перенапонованого знаками, абстракціями, символами, транслює своїми образами відсутність реального існування феноменів дійсності. В результаті такої заміни образів природи, людини, соціуму формується ірреальний світ, в якому розгортаються символи та знаки, які свідчать про колізії істини. Світ постійно перенаповнюється інформацією, в якій усе менше реально-достовірного змісту. Ситуація формується таким чином, що людина живе у заповненому інформацією гіперреальному світі, який інтерпретує парадоксальність медійного капіталізму [2, с. 57].

Останнім етапом цифрової трансформації були процеси, що почалися у 2010-х рр. та тривають донині – цифровізація всіх аналогових і ручних систем, цифрова трансформація сформувалася як процес прийняття та впровадження цифрових технологій будь-якою для створення нових або модифікації діючих продуктів, послуг та операцій. Це відбувається через інтеграцію цифрових технологій у всій сфері бізнесу. На думку Д. Бонне, Г. Вестермана, А. Мафі на сучасному етапі суспільство переживає «третю хвилю» цифрової трансформації. Значна кількість науковців визначає три основні етапи процесу цифровізації глобального економічного розвитку: оцифрування, або конвертація в цифровий формат); цифровізація (використання цифрових технологій) та цифрова трансформація (значні зміни під впливом цифрових технологій) [7, с. 27].

Під цифровою економікою розуміють економічну діяльність, яка заснована на цифрових технологіях. Це не лише програмне забезпечення, але вона ще й синтезує електронні товари та послуги, що виробляються електронною комерцією та електронним підприємництвом. Сучасна цифрова економіка не функціонує без реального та сировинного секторів та виробництва, що перетворює сировину на продукцію, без сільського господарства та транспорту [4].

Головною причиною цифровізації економіки є зростання транзакційного сектора (державне управління, консалтинг та інформаційне обслуговування, оптова та роздрібна торгівля, фінанси, надання комунальних, персональних та соціальних послуг),

який в провідних країнах перевищує 70% національного ВВП. При більшому рівні диверсифікації та динаміки економіки, потужніший обсяг унікальних даних циркулює в середині держави та за її межами, тому збільшується інформаційний трафік, що виникає в середині національних економік. Тому цифрова економіка найефективніше функціонує на ринках з великою кількістю учасників та високим рівнем впровадження ІКТ-послуг [9, с. 43].

Для забезпечення безперервного процесу цифровізації економіки України передбачається урядом зменшувати регуляторний та адміністративний тягар для бізнесу та запропонувати нові інструменти підтримки для малого та середнього бізнесу через впровадження інструментів для регулювання доступу до ринку на основі ризик-орієнтованого підходу, цифровізації та інтеграції; розширювати доступ до ринків збуту продукції з високою доданою вартістю, забезпечити повний доступ до ринків ЄС та G7; перехід до інноваційної економіки з використанням цифрових технологій, через перехід до інноваційної економіки, створення умов для експорту продукції та розвитку інноваційних економічних технологій; розробку системи сприяння інноваційному розвитку економіки через інноваційні пріоритети, податкові пільги для підприємців-початківців та цільове (пріоритетне) кредитування територій інноваційного розвитку; вдосконалення системи захисту інтелектуальної власності. Розвиток цифрової економіки в Україні вимагає формування принципово нового інноваційного соціально-економічного рівня розвитку для якого притаманний перехід від первинної обробки та споживання матеріальних елементів (речовини та енергії) до виробництва та споживання інформації. При цьому очікується перебудова виробничої сторони, соціальних інститутів, економічних відносин та бізнес-моделей [3].

На сучасному етапі інформація займає провідне місце серед усіх ресурсів і є стимулюючим фактором розвитку. Інформація є важливою цінністю як для конкретної особи, так і для суспільства. Ще однією з головних ознак інформації – це необмеженість у її використанні. Здійснюючи політику діджиталізації, уряди розуміють, що старшому поколінню дещо важко при звичаїтись до нових реалій, проте цифровізація охоплює все більшу кількість населення. Сьогодні в Україні існують певні проблеми щодо політики цифровізації. Головною причиною є недостатня кількість кваліфікованих спеціалістів, а якщо точніше – це відсутність стимулів працювати в Україні. Крім того, особливу увагу потрібно звернути на кібербезпеку, адже без якісної системи захисту даних немає сенсу розроблювати та впроваджувати наступні кроки цифровізації економіки [4].

Проектне фінансування за програмою «Цифрова Європа» працює в 5-ти основних напрямках: штучний інтелект, високопродуктивні обчислення, передові цифрові технології, хмарні сервіси, використання цифрових технологій у бізнесі та суспільстві, кібербезпека (лише для країн-членів Євросоюзу). Планувалося, що частка цифрової економіки у ВВП України поступово буде зростати, адже у 2019 р. питома вага цифрової економіки у ВВП України складала лише 4,3%, а вже у 2020 р. зросла до 5,3%. Однак, у 2022 р. процес цифровізації економіки пригальмувався внаслідок повномасштабної війни, що негативно позначилося на показниках цифрової економіки у ВВП. Проте, очікується, що у 2024 р. цей показник зросте до 7,7%. У довгостроковій перспективі цифровізації економіки (2026–2032 рр.) Україна зможе зосередитися на розбудові передової інфраструктури даних для вимірювання цифрової економіки, з огляду на те, що Україна може розглядати можливість інтеграції до Європейської статистичної системи (ESS), метою якої є забезпечення еталонів для підтримки політики, що заснована на фактичних даних [3].

Варто зазначити, що цифрова економіка в Україні суттєво відрізняється від класичної, держава зосереджує увагу на створенні нових функціональних сервісів, які відповідають за збір та обробку інформації різноманітних об'єктів, проте така система не зумовлює зміни у проектуванні, виробництві, збуті та експлуатації таких об'єктів.

Простежуючи процес цифровізації економіки України, можемо зауважити, що він недостатньо охоплює промисловість, тому не прискорює темпи свого розвитку. Для України важливою проблемою є технологічне відставання та консервування цього процесу. Адже в сучасних умовах прискорення економіко-інноваційного розвитку ґрунтується саме на цифровізації технологій, що призводять до формування модерних моделей бізнесу. Проте, в Україні цифрові технології представлені в різних сферах діяльності нерівномірно, їх рівень застосування залежить від конкретної галузі. Наприклад, такі сектори економіки як логістика, фінансово-банківські послуги, зв'язок впроваджують інформаційно-комунікаційні технології на рівні провідних світових компаній подібної діяльності. При тому досить низький рівень впровадження цифрових технологій у гірничій промисловості спричиняє низький показник продуктивності праці в галузі [9, с. 40].

Від початку війни в Україні, бізнес суттєво постраждав, але ІТ-сектор – менше, ніж інші галузі, оскільки він мобільний і більша частина команд може працювати віддалено, ІТ-сфера зараз майже повністю перейшла у дистанційний режим роботи, тому війна не надто шкодить цифровізації, а навпаки – стимулює трансформацію економіки, становить дієвий інструмент підтримки економіки України [10, с. 328].

Розвиток сучасних інновацій базується на впровадженні цифрових технологій, які сприяють формуванню нових бізнес-моделей. Науковці вказують, що рівень витрат підприємств на розробку нових технологій і продуктів та стан інвестицій в інноваційну діяльність в Україні недостатній. Характерною особливістю цифровізації економіки України є те, що інтенсивність цього процесу залежить від регіону: 80% державних витрат припадає на 10 найбільших областей. Тому продумане впровадження на національному та на регіональному рівнях допоможе Україні вийти з кризи та подолати розрив у цифровізації із провідними країнами. Адже, наприклад, у Великій Британії Міністерство цифровізації відповідальне за управління відповідними процесами у країні, впроваджує широкомасштабне використання «хмарних технологій» зі створенням «Data cents» «G. Глаудс». У Данії реалізується 5-річна цифрова стратегія цифрового державного управління, зв'язку та електронних послуг з якою електронна взаємодія юридично обов'язкова, діє цифрова пошта, через яку громадяни отримують державні повідомлення, понад 90% громадян мають персональні цифрові поштові скриньки та використовують їх для спілкування з державними органами. В Німеччині реалізується «Програми переходу до цифрової економіки», метою якої є створення виробництва лише на цифровій основі для подолання можливих економічних криз ХХІ ст. У такій цифровізованій державі як США створено Інститут цифрового виробництва та інноваційного дизайну, який сьогодні є найбільшим центром цифрової економіки у світі [1, с. 320–322].

Загалом у Європейському Союзі простежуються наслідки «Цифрової стратегії Європа 2020», дія якої спрямовувалася на розвиток цифрової економіки та масове впровадження Інтернет-технологій. Також прийнято «Цифровий порядок для ЄС» для максимізації потенціалу комп'ютерних та інформаційних технологій, особливо Інтернету як важливого методу економічної та соціальної діяльності для бізнесу, освіти, спілкування та самовираження. Digital Initiative for Digital Industry Transformation фокусується на 6-ти стратегічних сферах: медіа, логістиці, електроенергії, споживчих товарах, автомобілебудуванні та охороні здоров'я. Стратегія єдиного цифрового ринку визначає дії щодо онлайн-платформ, економіки даних і кібербезпеки як один із 10-ти головних пріоритетів політики. Стратегія цифрового єдиного ринку включала 16 ініціатив, які покращили доступ до Інтернету для товарів і послуг по Євросоюзі; створено оптимальне середовище для того, щоб європейська економіка та промисловість всеохоплююче використовували цифрову економіку. Проекти цифровізації також започатковані та прийняті ще у 8-ми галузях: нафто-газовидобувній

промисловості, хімічній промисловості, авіації, страхуванні та телекомунікаціях готельному бізнесі, сфері послуг [1, с. 322].

З економічного погляду масова цифровізація змінює структуру економіки – торгівля відтісняє виробництво. Завдяки цифровізації стрімко формуються глобальні торговельні мережі, здатні зробити своїми споживачами населення усіх регіонів світу. Для компаній-виробників такі безпрецедентні можливості збуту товарів і послуг принесуть надзвичайні економічні вигоди. Наприклад, ІТ-компанії Apple та Google завдяки застосуванню їхньої продукції у транспортних засобах, опанували новий для себе ринок і стали бізнес-партнерами автомобільних ТНК. А компанія Amazon із книжкового магазину перетворилася у диверсифікований роздрібний конгломерат. Тобто «цифрові» компанії перетворилися на головних «глобалізаторів» як у торгівлі, так і виробництва. Зміни торкаються і природа суперництва та модель фірми. Конкуренція підприємств на ринку з часом лише посилюється, набуваючи нових форм і методів. На зміну класичній мікроекономічній моделі компанії, яка обмежувалася виробництвом та реалізацією товарів і послуг, прийшла складніша модель, де головними є процеси планування та організації науково-виробничого циклу в конкретному сегменті ринку. Така діяльність передбачає довгострокову контрактацію постачання товарів і послуг, взаємодію контрагентів (мережі та кластери). Так, використання аутсорсингу дозволяє підприємствам, суттєво скоротити розміри і витрати, зосередитись на ключових проблемах розвитку бізнесу [11].

Для сучасної світової економічної системи притаманні диспропорційність та дисбаланси розвитку, що зумовлено нерівномірністю розподілу факторів виробництва. Внаслідок поширення глобальної цифровізації недостатність інформаційних ресурсів та технологій призводить до «цифрового розриву розвитку». Світова економіка увійшла в активну фазу цифровізації, спрямованої на прискорення економічного зростання, підвищення продуктивності та створення нових сфер діяльності. За прогнозами очікується, що до 2025 р. цифрова економіка досягне \$23 трильйонів (23,3% світового ВВП). Цифровізація у світовій економіці зростає, особливо в цифровому банкінгу. Основними тенденціями трансформації світового фінансового порядку в умовах глобальної цифровізації є використання цифрових валют центральних банків, визначення правового статусу та особливостей регулювання операцій з криптовалютами на національному і міжнародному рівнях, та використання криптовалют і цифрових валют у міжнародних розрахунках [10, с. 320–329].

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Таким чином, теоретичні та практичні аспекти цифровізації економіки зводяться до того, щоб розвивати цифрові компетенції. Концепція цифрової трансформації соціально-економічних систем сучасного суспільства вимагає розгортання ідей креативності які є інноваційними і проривними.

Варто розвивати венчурні компанії – ризикові фірми, що створюються в галузях підприємницької діяльності, пов'язаних з високою небезпекою збитків, здійснюючи ліцензування як процес передачі промислової чи інтелектуальної власності на освоєння угоди договірних сторін.

Відзначається поступовий перехід національної економіки у цифровий простір з огляду на євроінтеграцію. Незважаючи на воєнний стан, цифрова трансформація та розвиток цифрової економіки в Україні продовжується та оновлюється. Проводиться інституційна підтримка розробок і створення умов для управлінських інновацій. Важливу роль в цьому процесі відіграє участь України у програмі «Цифрова Європа», яка передбачає прискорення економічного відновлення та цифрову трансформацію країн-учасниць. В умовах цифровізації економіки бізнес повинен інвестувати кошти в

розробку та створення цифрових платформ. Цифровізація економіки передбачає звернути увагу на управління бізнесом, кооперацію та конвергенцію, кібербезпеку, цифрову компетентність та розвиток цифрових навичок.

Цифровізація економіки України буде відбуватися за державної підтримки чи без неї. Реалізація заходів з подолання діючого розриву між цифровізацією України та провідних країн світу має бути пріоритетом для держави, яка повинна надати доступ до цифрових технологій, збудувати ефективну цифрову інфраструктуру, реалізувати державні програми з цифровізації всіх сфер суспільства, впровадження у виробництво технологій Індустрії 4.0, навчання персоналу за вимогами цифрової економіки. В сучасному світі цифровізація стала ключовим аспектом, що визначає конкурентоспроможність країн і підприємств на світових ринках.

Author details (in English)

HISTORICAL ESSAYS AND THE CONTEMPORARY CONTEXT OF DIGITALIZATION OF ECONOMIC PROCESSES IN UKRAINE AND THE WORLD

Vitaliy LEVYTSKIY

Stepan Demyanchuk
International University of
Economics and Humanities
Stepan Demyanchuk St., 4, Rivne,
33000, Ukraine
e-mail: levior@ukr.net
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

Serhiy RADYNSKYI

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ruska St., 56, Ternopil, 46001, Ukraine

e-mail: srv2011@ukr.net
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

Liubomyr MATIICHUK

e-mail: mlpstat@gmail.com
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0001-6701-4683>

Sofiia RADYNSKA

University of Information
Technologies
and Management in Rzeszów
Sukharskiego St. 2., Rzeszów, 35-
225, Poland
e-mail:
radunskasofiya2017@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6870-4914>

Abstract. *The article examines the historical, theoretical, methodological and conceptual foundations of the formation and development of digitalization of economic processes in Ukraine and the world. The conceptual and categorical apparatus of digitalization of economic processes is comprehensively studied, methodological approaches to the analysis of the digital economy are presented. A scientific study of Ukrainian and foreign concepts of the formation and development of a modern digital society is carried out: digital management and digital economy, which are developing in the context of technological change and the use of innovative digital technologies. The principles of the development of a digital society that is developing thanks to artificial intelligence, the introduction of robotics, the Internet of Things (IoT), cloud technologies and big data are considered.*

The article focuses on the philosophy of the development of digitalization of a creative society and its impact on the economy. This is a view of the history and modernity of the digital economy. The article develops practical recommendations on the path to digitalization of the economy, which allow using all the opportunities provided by the modern world.

The key aspects of the digitalization of the Ukrainian economy in the context of global integration are revealed from a practical perspective. It is established that during the transition of the economy to digitalization, the traditional principles of doing business and the norms defined for information technologies, accounting and management systems, and marketing complexes undergo radical changes. It is determined that the digitalization of the economy optimizes business processes, creates new products and services, and saves resources due to savings on personnel, automation and robotization of business processes. It is studied that digitalization significantly contributes to the development of global digital banking. The main trends in the transformation of the global financial system in the context of global digitalization include the introduction of digital currencies of central banks, the definition of the legal status and features of the regulation of transactions with cryptocurrencies at the national and international levels, as well as the use of cryptocurrencies and digital currencies in international settlements.

Key words: *economy, digitalization, entrepreneurship, program.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Levytskyi, V., Radynskyy, S., Matiichuk, L. & Radynska, S. (2025) Historical essays and the contemporary context of digitalization of economic processes in Ukraine and the world. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 32, no. 1, pp. 20-29. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf>

Використана література:

1. Самойлович А., Гарафонов О., Попело О., Маргасова В., Лазаренко Ю. Світовий досвід та українські реалії цифрової трансформації регіонів у контексті розвитку інформаційної економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. №3 (38). С. 316–325. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237462>
2. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 460 с.
3. Башлай С., Яремко І. Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237> (дата звернення до ресурсу 20.01.2025 року)
4. Левицький В., Радинський С., Крупка А. Використання цифрових технологій у підприємстві: сучасний погляд та правова база. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 73-87.
5. Дідківська К., Шепиленко В. Політика цифровізації в Україні. *Економічні, фінансові та правові процеси в умовах цифровізації: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених*, м. Ірпінь, 10 листопада 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 142–144.
6. Подольчак Н., Білик О., Левицька Я. Сучасний стан цифровізації в Україні. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2019. №10. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7300> (дата звернення до ресурсу 24.01.2025 року)
7. Шевцова А. До питання щодо генези та сутності процесу цифровізації глобального економічного розвитку. *Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2024. Вип. 19. С. 25–34. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2024-19-03>
8. Воронкова В., Андрюкайтене Р. Вплив технологій наступного покоління на розвиток цифрової реальності. *Tarptautinė mokslinė – praktinė konferencija mokslas ir praktika : aktualijos ir perspektyvos konferencijos tezių rinkinys 2020 gegužės 21–22*. Kaunas: Lithuanian University of Sports, 2020. С. 35–36.
9. Гавриленко Н. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 3(47), 1 т. С. 36–46.
10. Борзенко О., Глазова А. Теоретичні підходи до дослідження процесів цифровізації світової економіки. *Журнал європейської економіки*. 2022. Том 21. № 3 (82). С. 315–331.
11. Сірко А. Реалії цифрової економіки: нові можливості та виклики для суспільства і держави. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2020. №11.

URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/17.pdf (дата звернення до ресурсу 26.01.2025 року)

References

1. Samoilovych, A., Harafonova, O., Popelo, O., Marhasova, V., Lazarenko, Yu. (2021) Svitovyi dosvid ta ukraïnski realii tsyfrovoyi transformatsii rehioniv u konteksti rozvytku informatsiinoi ekonomiky. [World experience and Ukrainian realities of digital transformation of regions in the context of the development of the information economy]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky*. [Financial and credit activity: problems of theory and practice]. №3 (38). Pp. 316–325. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237462> (in Ukrainian)
2. Voronkova, V. H., Nikitenko, V. O. (2022) Filosofiia tsyfrovoyi liudyny i tsyfrovoho suspilstva: teoriia i praktyka: monohrafiia. [Philosophy of the digital person and digital society: theory and practice: monograph]. *Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka»*, 460 p. (in Ukrainian)
3. Bashlai, S., Yaremko, I. (2023) Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukraini v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv [Digitalization of the economy of Ukraine in the context of European integration processes]. *Ekonomika ta suspilstvo*. [Economy and society]. Vyp. 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237> (Accessed 20.01.2025) (in Ukrainian)
4. Levytskyi, V., Radynskyi, S., Krupka, A. (2024) Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u pidpriemnytstvi: suchasnyi pohliad ta pravova baza [The use of digital technologies in entrepreneurship: a modern view and legal framework]. *Aktualni pytannia u suchasniy nautsi*. [Current issues in modern science]. № 2(20). Pp. 73–87. (in Ukrainian)
5. Didkivska, K., Shepylenko, V. (2023) Polityka tsyfrovizatsii v Ukraini [Digitalization policy in Ukraine]. *Ekonomichni, finansovi ta pravovi protsesy v umovakh tsyfrovizatsii: zbirnyk tez Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh vchenykh, m. Irpin*, [Economic, financial and legal processes in the context of digitalization: collection of abstracts of the International Scientific and Practical Conference of Higher Education Applicants and Young Scientists, Irpin]. 10 lystopada 2023. Irpin: Derzhavnyi podatkovyi universytet. Pp. 142–144. (in Ukrainian)
6. Podolchak, N., Bilyk, O., Levytska, Ya. (2019) Suchasnyi stan tsyfrovizatsii v Ukraini [Current state of digitalization in Ukraine]. *Elektronne naukovе fakhove vydannia «Efektyvna ekonomika»* [Electronic scientific professional publication «Effective Economy»]. №10. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7300> (Accessed 24.01.2025) (in Ukrainian)
7. Shevtsova, A. (2024) Do pytannia shchodo henezy ta sutnosti protsesu tsyfrovizatsii hlobalnoho ekonomichnoho rozvytku [On the question of the genesis and essence of the process of digitalization of global economic development]. *Seriia «Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm»*. [Series «International Relations. Economics. Local History. Tourism»]. Vyp. 19. Pp. 25–34. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2024-19-03> (in Ukrainian)
8. Voronkova, V., & Andriukaitene, R. (2020) Vplyv tekhnolohii nastupnoho pokolinnia na rozvytok tsyfrovoyi realnosti [The impact of next-generation technologies on the development of digital reality]. *Tarptautinė mokslinė – praktinė konferencija mokslas ir praktika : aktualijos ir perspektyvos konferencijos tezių rinkinys 2020 gegužės 21–22. Kaunas : Lytovskiy unyversytet sporta* [International scientific and practical conference science and practice: current and prospective conference thesis collection 2020 geguze 21–22. Kaunas: Lithuanian University of Sports], 2020. Pp. 35–36. (in Lithuanian)

9. Havrylenko, N. (2021) Suchasni tendentsii tsyfrovizatsii ekonomiky: problemy ta perspektyvy rozvytku [Modern trends in digitalization of the economy: problems and prospects for development]. *Mizhnarodnyi naukovi zhurnal «Internauka». Seriya: «Ekonomichni nauky»* [International scientific journal «Internauka». Series: «Economic Sciences»]. № 3(47), 1 t. Pp. 36–46. (in Ukrainian)
10. Borzenko, O., Hlazova, A. (2022) Teoretychni pidkhody do doslidzhennia protsesiv tsyfrovizatsii svitovoi ekonomiky [Theoretical approaches to the study of the processes of digitalization of the world economy]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky* [Journal of European Economics]. Tom 21. № 3 (82). Pp. 315–331. (in Ukrainian)
11. Sirko, A. (2020) Realii tsyfrovoy ekonomiky: novi mozhlyvosti ta vyklyky dlia suspilstva i derzhavy [Realities of the digital economy: new opportunities and challenges for society and the state]. *Elektronne naukove fakhove vydannia «Efektyvna ekonomika»* [Electronic scientific professional publication «Effective Economy»]. №11. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/17.pdf (Accessed 26.01.2025) (in Ukrainian).

© 2025 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

